

Introducció

En els estudis de batxillerat, els alumnes han de consolidar la competència en recerca per tal d'aplicar-la en diferents matèries del seu currículum. Els processos relacionats amb la recerca i el tractament de la informació obtinguda i l'exposició dels resultats són presents en les diferents matèries que es cursen en el batxillerat i cal que s'exercitin en cadascuna d'aquestes matèries. Tenint en compte la importància del desenvolupament d'aquestes capacitats i el seu interès didàctic, en el currículum de batxillerat apareix també la matèria Treball de Recerca (en endavant, «TR»), amb la qual l'alumnat de batxillerat pot aplicar els seus aprenentatges i desenvolupar competències per a la recerca, tot i que també constitueix una matèria que s'ha d'avaluar.

La introducció del TR constitueix una novetat als centres de batxillerat a Catalunya respecte a la resta de l'estat, on no existeix aquesta matèria com a tal. El treball és una matèria més en l'estructura curricular del batxillerat i se suma al còmput total d'hores que ha de cursar l'estudiant. No obstant això, es diferencia de la resta de matèries perquè la seva elaboració sol ser individual, i excepcionalment grupal, i es presenta i es defensa públicament davant un tribunal, de manera que permet a l'estudiant mostrar l'adquisició de competències associades a la modalitat de batxillerat cursada.

Aquest tipus de treballs no són nous a Catalunya. Els premis CIRIT, convocats des de l'any 1982 per la Generalitat de Catalunya per fomentar l'esperit científic dels joves, han estat un estímul i un centre de difusió dels treballs amb què, cada any, professors i alumnes, de manera voluntària, exposaven la seva inquietud investigadora (Pérez, 2002).

El TR, a Catalunya, s'implanta mitjançant el Decret 142/2008 (DOGC núm. 5183), a través del qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de batxillerat, modificat

en l'Ordre EDU/554/2008, per la qual s'especifiquen el procediment i els requisits formals del procés d'avaluació, així com altres aspectes d'organització del batxillerat, i desplegat en el document de *Concreció i desenvolupament del currículum del batxillerat*, amb data de 27 de setembre de 2016.

El fet que a la resta de les comunitats autònomes la realització d'un TR no sigui una matèria curricular obligatòria de batxillerat, òbviament no impedeix que els alumnes d'aquesta etapa educativa s'iniciïn en aquesta activitat i que s'organitzin esdeveniments per premiar els millors treballs.

El treball ha de guardar la unitat de presentació. Cada centre educatiu ha d'incloure al seu pla pedagògic una forma específica d'ensenyar-lo, i a això pot contribuir eficaçment aquesta guia metodològica, orientada tant al professorat com a l'alumnat de batxillerat.

Aquesta eina de treball pretén orientar en la realització, la presentació oral i l'avaluació posterior. En qualsevol cas, la guia constitueix una aportació flexible i adaptable a les necessitats concretes d'ambdós col·lectius, tenint en compte les diferents branques de batxillerat, així *como* les especificitats metodològiques de cada una.

L'obra es recolza, en part, en aportacions ja existents sobre el TR d'autors com Piñero (2013) i Coromina, Casacuberta i Quintana (2000); d'institucions com la Generalitat de Catalunya – Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya (2022); de bibliografia generalista de treballs d'investigació, extreta d'autors rellevants d'aquesta disciplina com Rigo i Genescà (2002), Turull et al. (2021) o Del Olmo i Fondevila (2013); i de les guies metodològiques del TR de diversos centres educatius. No obstant això, i atesa l'extensió i la importància d'algunes de les tècniques i els instruments que s'aborden, es pot proposar un marc per a una futura anàlisi d'algunes d'aquestes aportacions de manera més profunda.

Aquest recurs metodològic se centra en les característiques més significatives del TR i s'estructura en deu capítols. En el primer s'estableix el marc teòric que permet introduir el context i les característiques del TR, així com les competències i habilitats que s'hi associen. En el capítol dos es descriuen les fases del desenvolupament del TR, mentre que en el tercer s'aborda l'estructura del treball. El capítol quatre descriu els diferents recursos i tècniques de recopilació de la informació. En el cinquè es recullen els elements formals de la presentació del treball. El sisè aborda les característiques més rellevants de la redacció del TR, mentre que el setè apartat tracta sobre l'exposició oral del TR. En el capítol vuitè s'analiza l'avaluació del TR, amb els objectius, els criteris i l'avaluació final del treball. En el novè es detallen diferents recursos útils per a l'elaboració del TR, mentre que en el desè i últim apartat es

presenten alguns dels nombrosos concursos d'entitats i organismes que convoquen premis per al TR.

Es tracta, en definitiva, de presentar, d'una manera ordenada i completa, la guia per a l'elaboració del TR, un instrument que pretén proporcionar a la comunitat educativa orientacions per a l'aprenentatge d'aquesta disciplina transversal en la modalitat de batxillerat.

En la redacció d'aquesta guia metodològica s'ha disposat de la inestimable col·laboració de la comunitat acadèmica de la Universitat Abat Oliba CEU (en endavant, UAO CEU), la qual ha fet suggeriments i ha autoritzat els autors a extreure diversos exemples de la seva producció bibliogràfica.

Finalment, volem agrair a EUNSA – Ediciones Universidad de Navarra tot el seu suport per convertir aquest projecte en una realitat.